

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35249
Nom: Dret del medi ambient
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1303 - Grau en Dret	Facultat de Dret	4	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1303 - Grau en Dret	Dret del Medi Ambient	OPTATIVA

COORDINACIÓ

REVUELTA PEREZ INMACULADA

CERNADA BADIA ROSA

RESUM

L'assignatura Dret del Medi Ambient es troba entre les assignatures optatives, dins de l'itinerari de Dret Públic del Grau de Dret de la Universitat de València. S'imparteix en el quart any quan l'alumnat ja té coneixements de l'assignatura Dret Administratiu. Té assignats 4,5 crèdits.

Amb l'assignatura de Dret del Medi Ambient es pretén aconseguir que l'alumnat adquirisca un conjunt ampli de coneixements en matèria de Dret ambiental, en concret donar-li a conèixer els orígens i evolució de la disciplina i les seues bases (la protecció ambiental en l'ordenament de la Unió Europea y les seues principis; reconeixement constitucional del dret a la protecció ambiental, distribució de competències entre les Administracions Públiques i tipologia de tècniques jurídiques) així com els principals instruments jurídic-públics de tutela ambiental existents en el nostre Dret (estatal i autonòmic), açò és, l'avaluació d'impacte ambiental de projectes i de plans i programes, el control integrat de les emissions industrials i activitats contaminants, el sistema de responsabilitat mediambiental, la planificació i gestió dels espais protegits així com de la legislació sectorial (soroll, atmosfera, aigües, residus, etc.)

Amb aquesta assignatura l'alumnat prendrà contacte amb la pràctica del Dret ambiental per mitjà de l'anàlisi de la legislació i la jurisprudència més rellevant, tant del Tribunal de Justícia de la Unió Europea

com dels nostres tribunals, i la resolució de casos pràctics.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No existeix cap restricció, no obstant això es considera pràcticament indispensable per al correcte aprofitament de la matèria haver cursat prèviament les assignatures: Dret Administratiu I i Dret Administratiu II. Es recomanable haver cursat l'assignatura Institucions jurídiques de la Unió Europea.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1303 - Grau en Dret

Capacitat per al maneig de fonts jurídiques (legals, jurisprudencials i doctrinals).

Capacitat per comprendre el caràcter unitari de l'ordenament jurídic i la necessària visió interdisciplinària dels problemes jurídics.

Capacitat per conèixer, entendre i saber aplicar la interrelació del dret amb altres disciplines no jurídiques.

Capacitat per conèixer el contingut i l'aplicació de cadascuna de les branques de l'ordenament jurídic.

Capacitat per llegir i interpretar textos jurídics.

Capacitat per reconèixer la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.

Capacitat per utilitzar els principis i els valors constitucionals, el respecte dels drets humans, posant una atenció especial en la igualtat entre homes i dones, la sostenibilitat i la cultura de la pau, com a eines de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.

Capacitat per utilitzar les noves tecnologies de la informació i la comunicació en l'obtenció i la selecció de la informació jurídica.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Fonaments del Dret ambiental

1) Evolució històrica; 2) Principis; 3) La protecció ambiental en l'ordenament de la Unió Europea; 4) La protecció ambiental en la Constitució Espanyola: a) L'article 45. Significat i abast; b) La distribució de competències i articulació d'ordenaments. Competències estatals, autonòmiques i locals; 5) Tipologia de tècniques juridicopúbliques de tutela ambiental: regulació, informació, autoritzacions, comunicacions prèvies i declaracions responsables, planificació, inspeccions, sancions, entre altres.

2. Avaluacions ambientals

1) L'avaluació ambiental: origen i característiques; 2. Normativa europea, estatal i autonòmica; 3) Classes d'avaluacions ambientals; 4) Avaluació de projectes: a) Àmbit d'aplicació; b) Procediment; c) La Declaració d'Impacte ambiental i impugnabilitat judicial; d) Aspectes competencials; 5. Avaluació de plans i programes: a) Àmbit d'aplicació; b) Procediment; c) Declaració ambiental estratègica i efectes jurídics.

3. Control integrat d'emissions industrials i activitats contaminants

1) Legislació aplicable; 2) Àmbit d'aplicació; 3) Tècniques: a) L'autorització ambiental integrada i la llicència ambiental; b) Disciplina: Inspeccions i autocontrol; c) Sancions; d) Inventaris d'emissions; 4) La regla "millors tècniques disponibles"; 5) El procediment autoritzatori. Connexió amb el règim del comerç d'emissions; 6) Normativa autonòmica: particularitats.

4. Canvi Climàtic i Transició Energètica

1) Introducció i marc legal; 2) Transició energètica: Principis i objectius; 3) Causes i efectes del canvi climàtic; 4) Estratègies; 5) Transició energètica justa.

5. Responsabilitat mediambiental

1) Delictes contra el medi ambient; 2) Responsabilitat administrativa per danys ambientals; 3) Responsabilitat civil i medi ambient.

6. Legislació ambiental sectorial (I): Protecció de l'aire i del medi ambient acústic

1) Introducció; 2) Normativa aplicable; 3) Connexió amb els drets fonamentals: la jurisprudència del TEDH; 4) Tècniques protectores: a) Avaluació i gestió de la qualitat; b) Prevenció d'emissions: establiment d'estàndards i autorització.

7. Legislació ambiental sectorial (II)

1) Protecció jurídica de les aigües (continentals i marítimes) ; 2) Protecció i gestió integrada de les zones costaneres; 2) Espais naturals protegits i protecció de la biodiversitat; 3) Protecció de les muntanyes.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	15,00
Estudi i treball autònom	24,50
Preparació de classes	11,50
Preparació d'activitats d'avaluació	16,50
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

La docència s'estructura de la manera següent:

- Classes teòriques, seguint el model participatiu.
- Classes pràctiques. Es preveu el plantejament de diversos casos pràctics sobre l'aplicació de la legislació al llarg del curs i la seua resolució, en grups reduïts. Al final de cada sessió, es discutiran i avaluaran.
- Tutories: serviran per a orientar els alumnes, determinar el funcionament del curs i resoldre dubtes concrets.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà mitjançant els següents instruments d'avaluació:

- Un examen final teòric únic: 50% de la nota global. Serà necessari aprovar l'examen final amb un 5 sobre

10 per a poder fer mitjana amb la resta d'instruments d'avaluació.

- Avaluació contínua:

- Pràctiques realitzades, assistència i participació: 20% de la nota global.
- Treball en grup: 20% de la nota global
- Seminari (activitat complementària): 10% de la nota global.

L'avaluació contínua (pràctiques, treball en grup i seminari) suposarà el 50% de la nota final, però només es tindrà en compte si l'estudiant supera la prova teòrica final. Per la seua naturalesa, l'avaluació contínua no és recuperable. Tanmateix, l'alumnat que no puga acollir-se a l'avaluació contínua i ho comuniqui al professor/a amb l'antelació deguda (mínim de dos mesos previs a l'examen final), serà avaluat mitjançant un examen final de naturalesa teòrico-pràctica.

Independentment del sistema d'avaluació general que s'establisca per a tot l'alumnat (examen escrit o oral), el professorat responsable de l'assignatura podrà determinar en l'annex a la guia docent la possibilitat de canviar, motivadament, la modalitat d'examen final quan es veja obligat a realitzar l'examen en una data diferent de l'oficial en aplicació de les normes previstes per al cas de coincidència d'exàmens en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de les Titulacions de Grau i Màster de la Universitat de València, o qualsevol altra causa reglamentàriament establida (v. gr. força major justificada). En estos supòsits, la nova modalitat d'examen a realitzar haurà de mantindre el mateix nivell d'exigència i dificultat que el realitzat amb caràcter general a la resta de grup.

L'alumnat que haja seguit l'avaluació contínua i haja sigut avaluat d'aquesta, en el cas de no presentar-se a la prova final en la data oficial d'examen (tant en 1a com en 2a convocatòria), obtindrà la qualificació de NO PRESENTAT.

BIBLIOGRAFIA

- ALONSO GARCÍA, María Consuelo. *El régimen jurídico de la contaminación atmosférica y acústica*. Marcial Pons, 1995.
- BETANCOR, Andrés. *Instituciones de Derecho Ambiental*. La Ley, 2014.
- DOPAZO FRAGUÍO, Mª Pilar. *Derecho administrativo del Medio ambiente: temas y prácticas de actualidad jurídica*. Servicio de Publicaciones de la Facultad de Derecho de la Universidad Complutense de Madrid, 2018
- ESTEVE PARDO, José. *Derecho del medio ambiente*. Marcial Pons, 5ª edició, 2022.
- FERNANDEZ DE LA GATTA, Dionisio. *Sistema jurídico-administrativo de protección del medio ambiente*. Ratio Legis, 11ª edició, 2023.
- GALÁN VIOQUE, Roberto; MONTOYA MARTÍN, Encarnación; CARRILLO DONAIRE, Juan Antonio. *Lecciones de Derecho Administrativo: Volumen III. Regulación económica, Derecho de la ordenación del territorio y Derecho urbanístico y Derecho ambiental*. Tecnos, 4ª edició, 2025.
- LOZANO CUTANDA, Blanca. *Derecho Ambiental y Climático*. Dykinson, 2ª edició, 2023.

- LOZANO CUTANDA, Blanca y otros. *Evaluaciones de impacto ambiental y autorización ambiental integrada*. La Ley, 2012.
- LOZANO CUTANDA, Blanca; SÁNCHEZ LAMELAS, Ana; PERSONAS GARCÍA, Juan José. *Evaluaciones de impacto ambiental y autorización ambiental integrada: doctrina, textos legales anotados y jurisprudencia*. Wolters Kluwer España, 2012.
- REVUELTA PÉREZ, Inmaculada. *El control integrado de la contaminación en el Derecho español*. Marcial Pons, 2003.
- REVUELTA PÉREZ, Inmaculada. "Mejores técnicas disponibles: un singular sistema de regulación ambiental". *Revista Catalana de Dret Ambiental*, vol. 10, nº 1, 2019.
- REVUELTA PÉREZ, Inmaculada (Dir.). *La regulación de las energías renovables a la luz del Derecho de la Unión Europea*. Aranzadi, 2017.
- SANTAMARÍA ARINAS, René Javier. *Curso básico de Derecho Ambiental General*. Instituto Vasco de Administraciones Públicas, 2ª edición, 2019.
- TORRES LÓPEZ, M. Asunción; ARANA GARCÍA, Estanislao. *Derecho ambiental*. Tecnos, 4ª edición, 2024.
- VALENCIA MARTÍN, Germán. "La responsabilidad medioambiental". *Revista General de Derecho Administrativo*, nº 25, 2010.
- VALENCIA MARTÍN, Germán. *Autorización ambiental integrada y licencias municipales*. Thomson Reuters Aranzadi, 2017.
- Independentment de l'edició i any de publicació assenyalats, totes les referències han d'entendre's fetes a l'última edició dels corresponents manuals.